

**СУЧАСНИЙ СТАН
ПРИРОДООХОРОННИХ
ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ
УКРАЇНИ І
ЖИТОМИРСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

Оголошення та розвиток територій та об'єктів природно-заповідного фонду є необхідною та базовою умовою сталого розвитку країни. Заповідні території мають наукову, естетичну, рекреаційну, виховну та освітню цінність, і створюються з метою збереження рослинного та тваринного різноманіття та природних ландшафтів.

ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ НА ПУБЛІЧНІЙ КАДАСТРОВІЙ КАРТІ УКРАЇНИ

ШАР «Природно-заповідний фонд»:

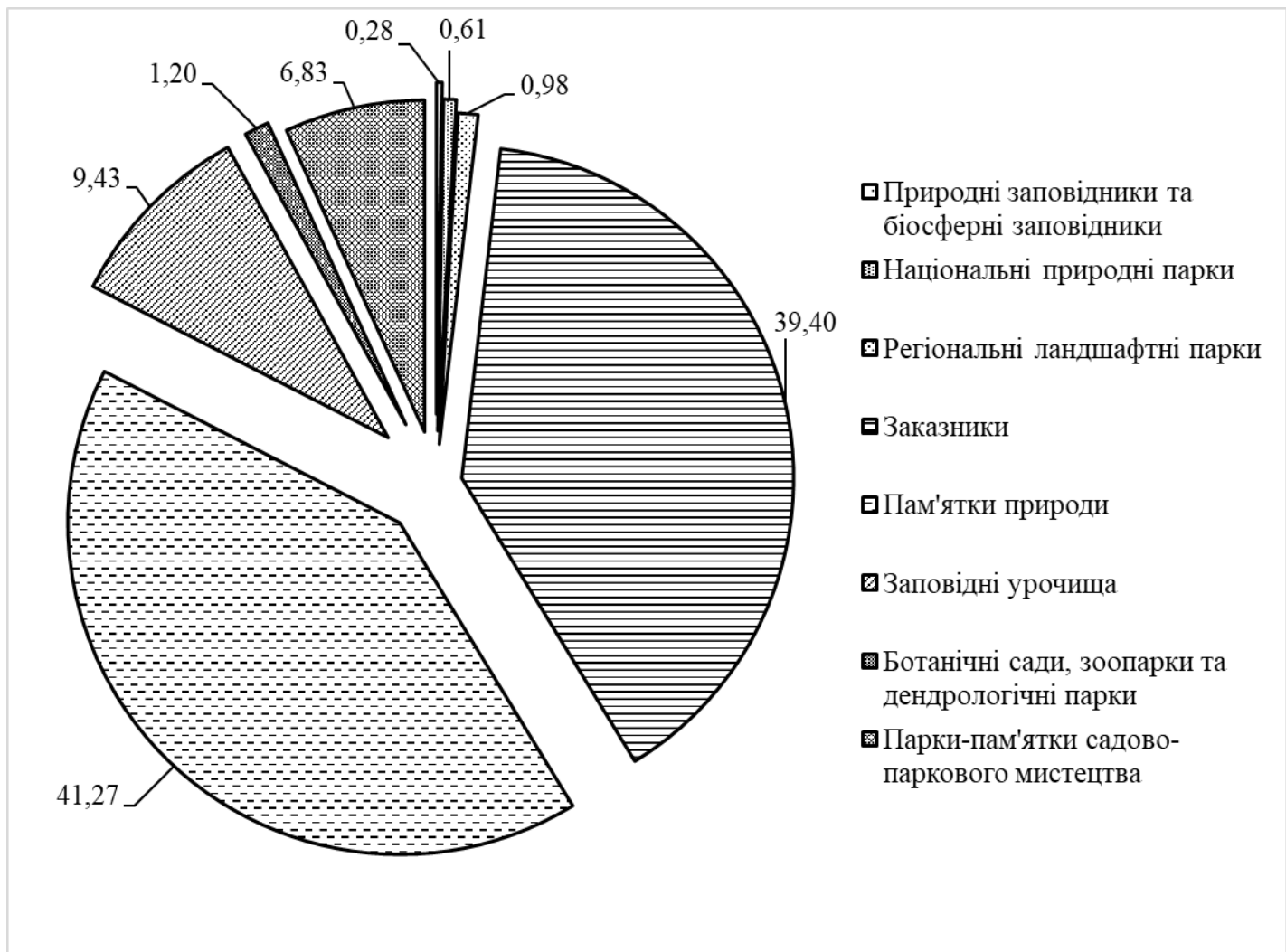
<https://map.land.gov.ua>

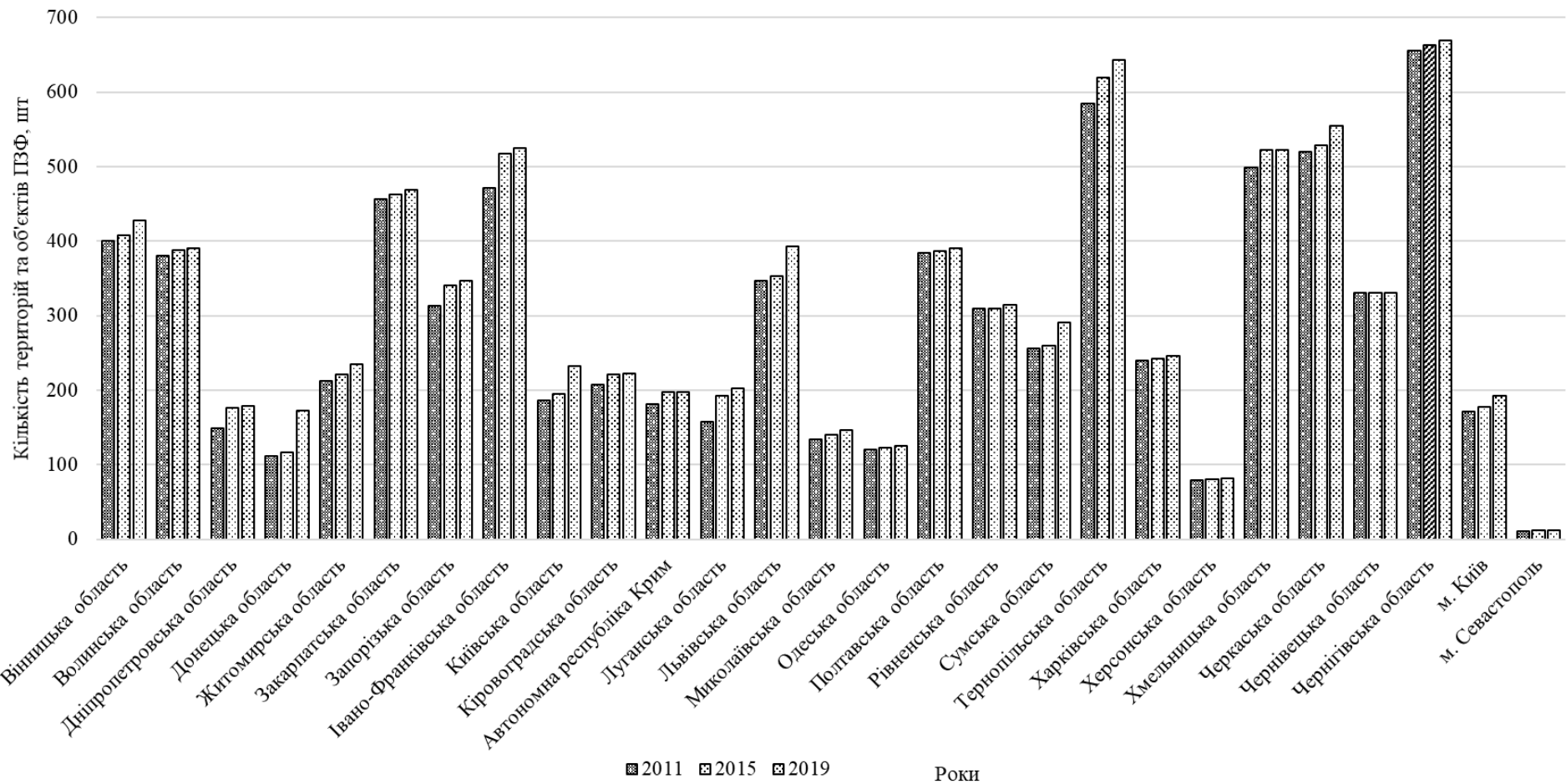
Дані підготовлені за сприяння проєкту «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні», що впроваджується Світовим банком та фінансується Євросоюзом

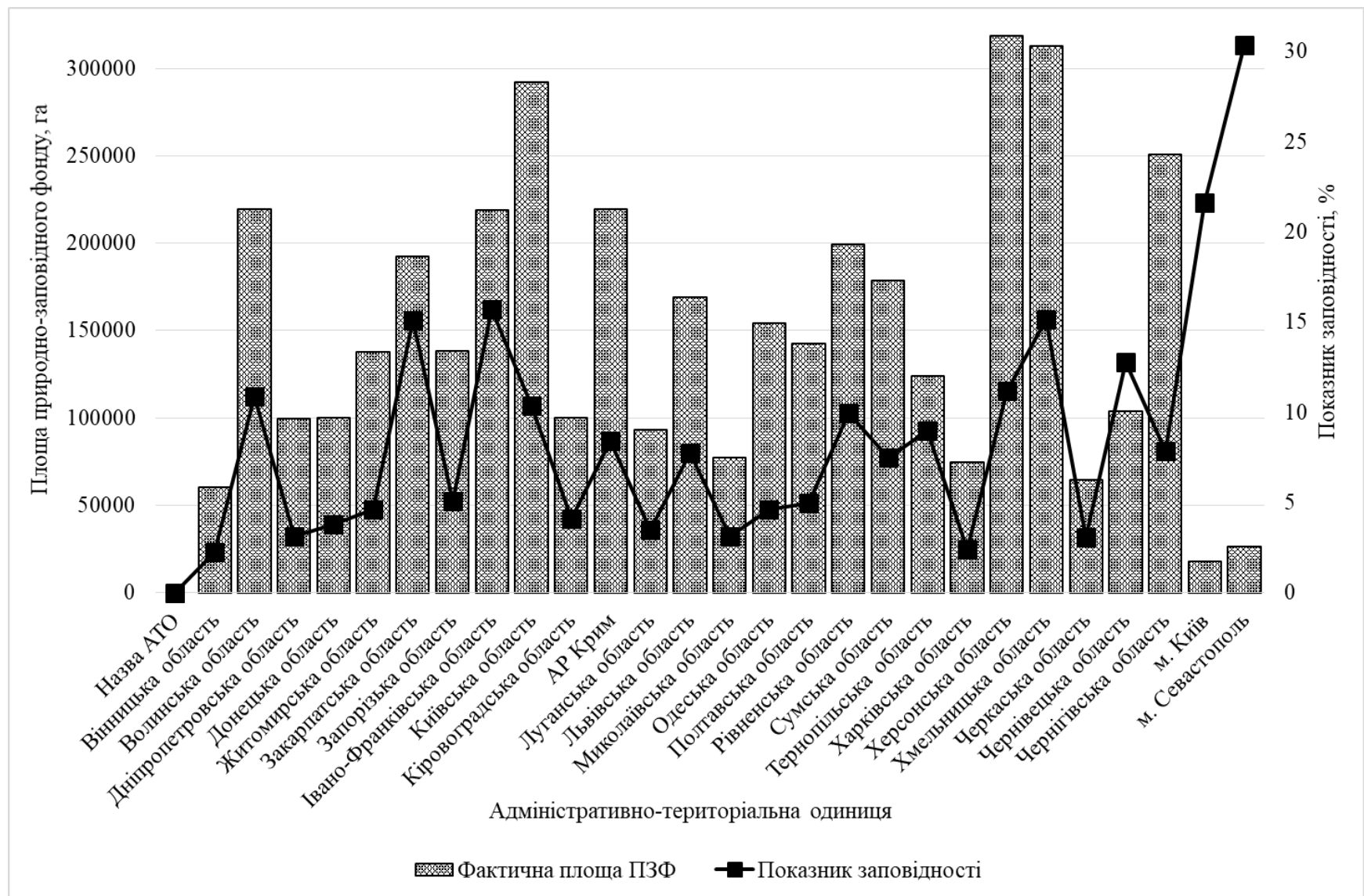
Відповідно до матеріалів державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ України станом на 01.01.2020 р. в Україні є – 8512 території та об'єктів загальною площею 4,418 млн га. Показник заповідності України становить 6,77%, тоді як, частка земель ПЗФ більшості Європейських країн коливається від 10 до 25 %.

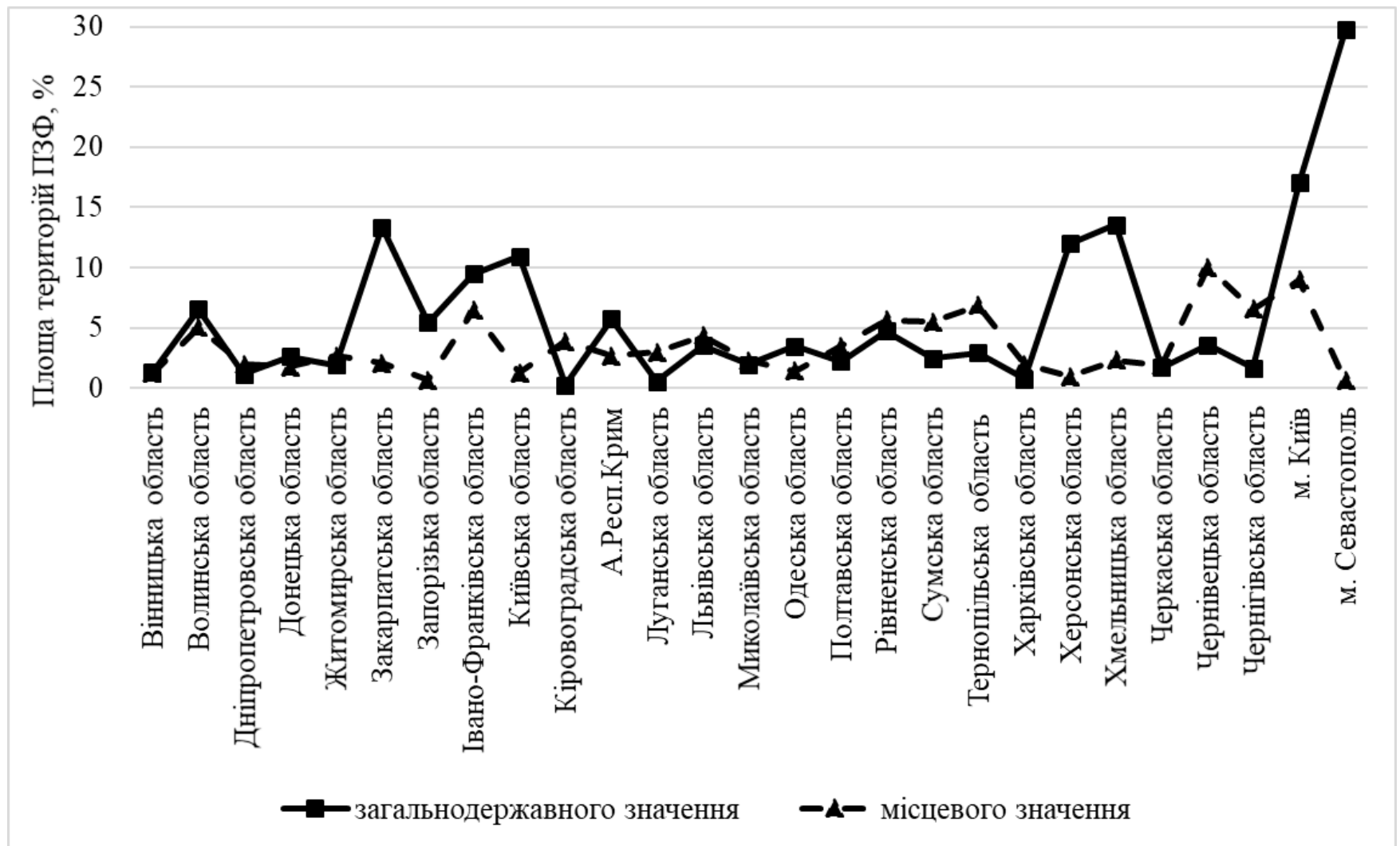
Структура природно-заповідного фонду України

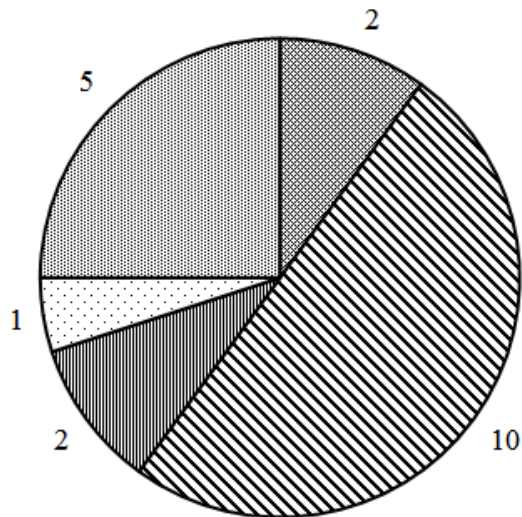
Динаміка кількості об'єктів природно-заповідного фонду в розрізі адміністративно-територіальних одиниць України 2011–2019 рр.

Розподіл територій природно-заповідного фонду адміністративно-територіальних одиниць України за площею та показником заповідності

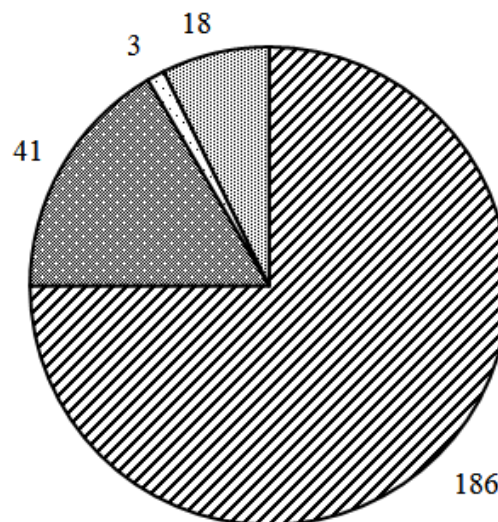
Розподіл територій природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення в межах адміністративно-територіальних одиниць, %

- Природні заповідники
- Заказники
- Пам'ятки природи
- Ботанічні сади
- Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва

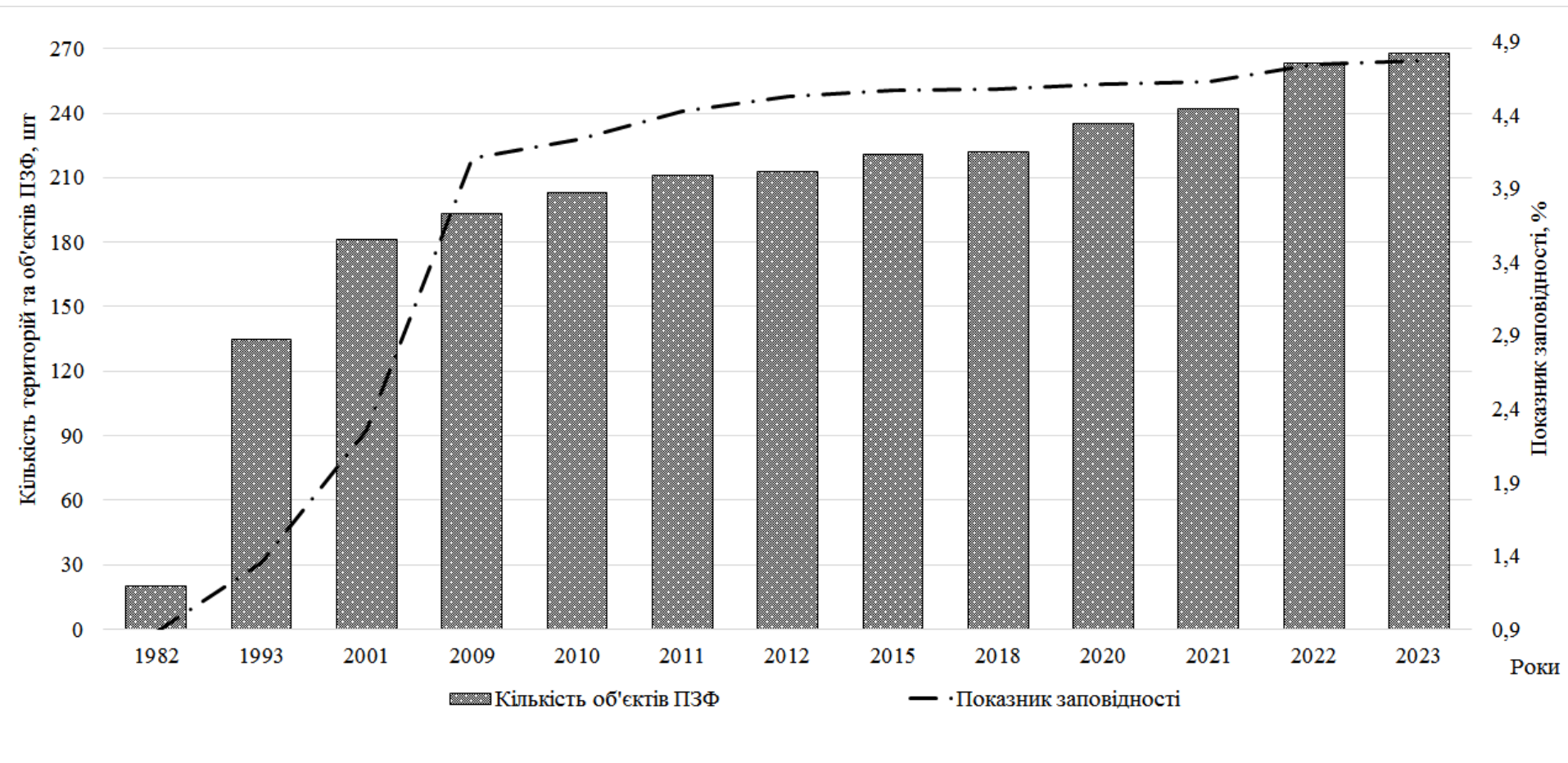
а) загальнодержавного значення

б) місцевого значення

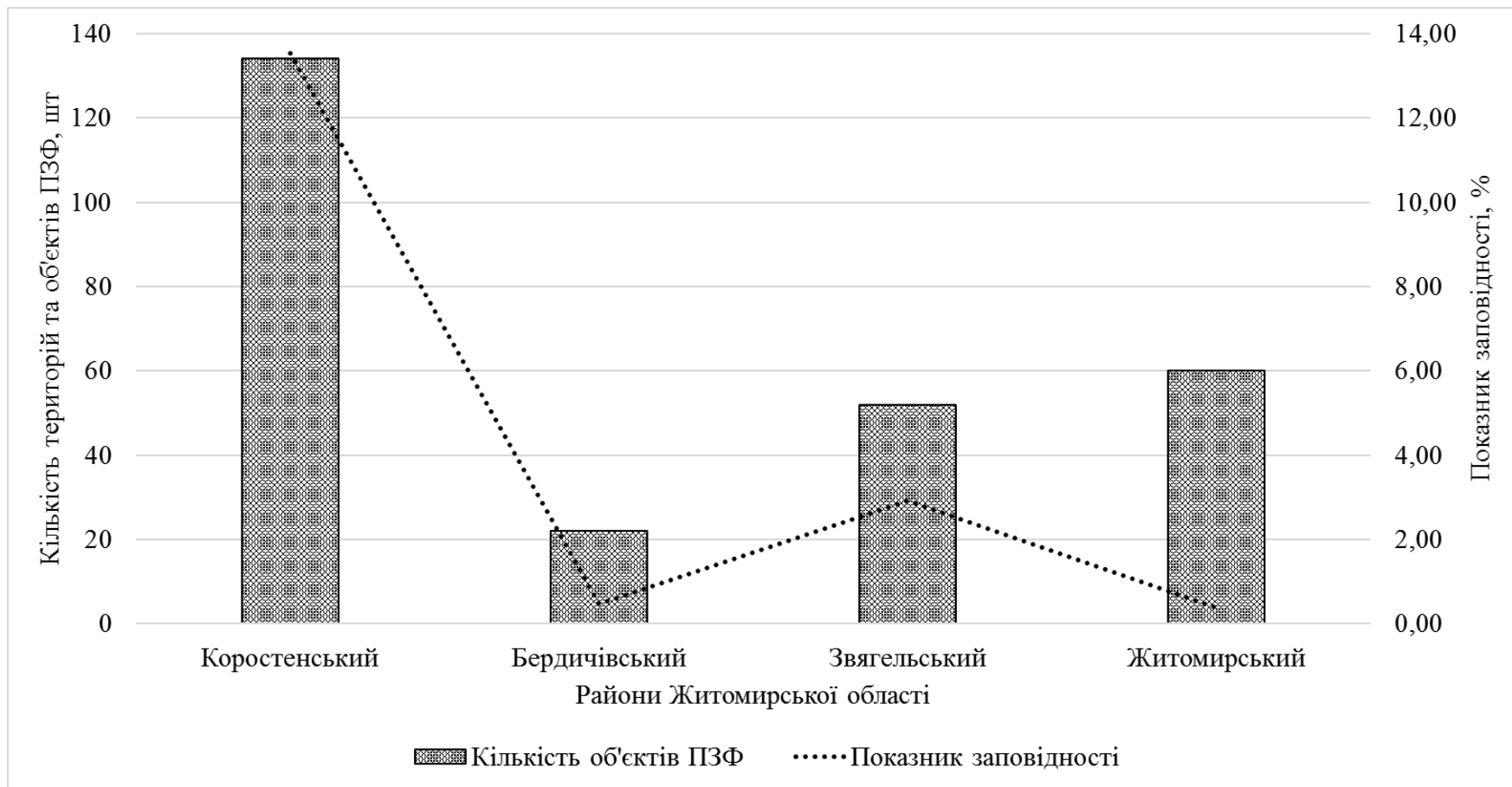

- Заказники
- Пам'ятки природи
- Дендрологічні парки
- Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва

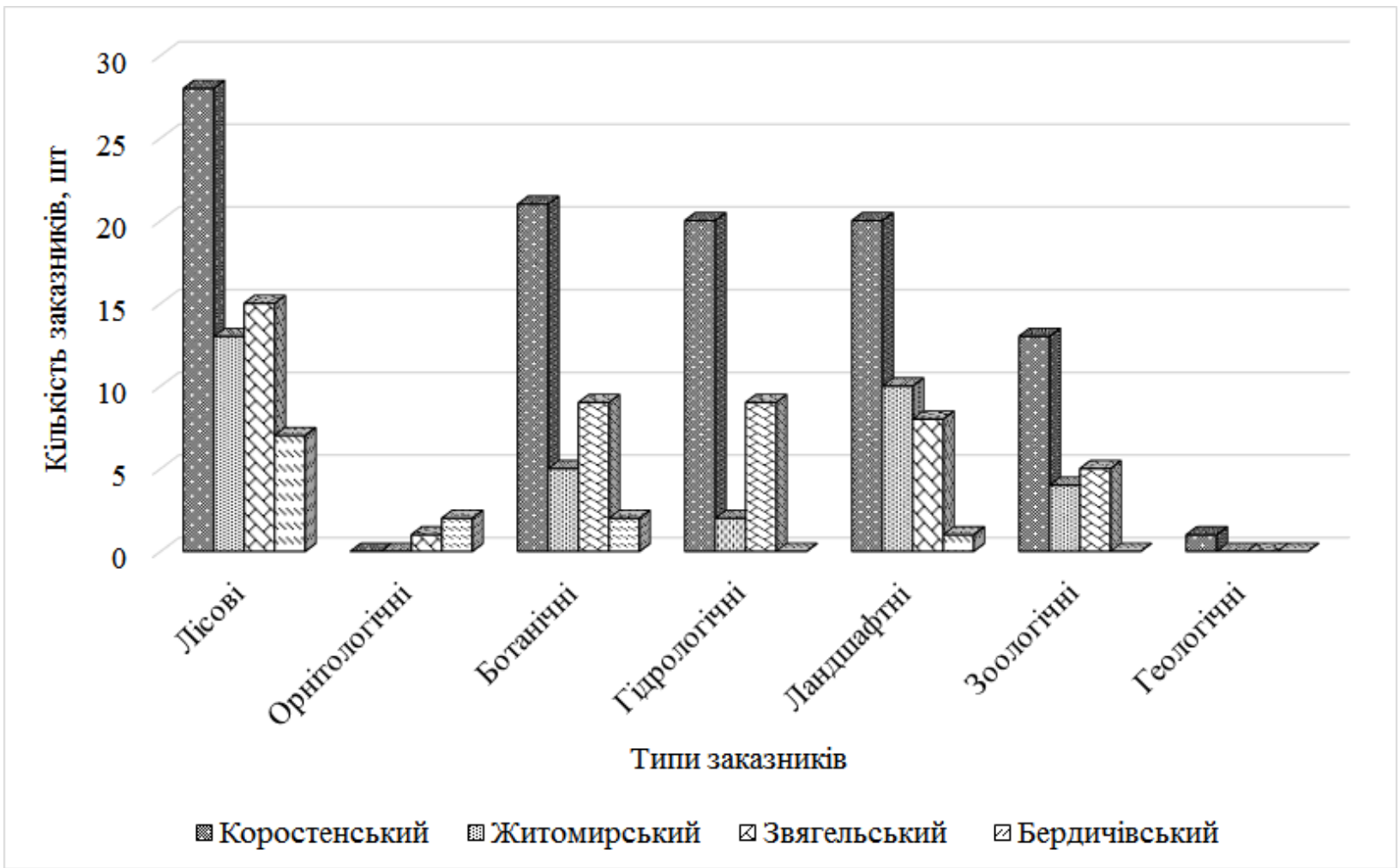
Кількісна характеристика структури ПЗФ Житомирської області станом на 2023 рік

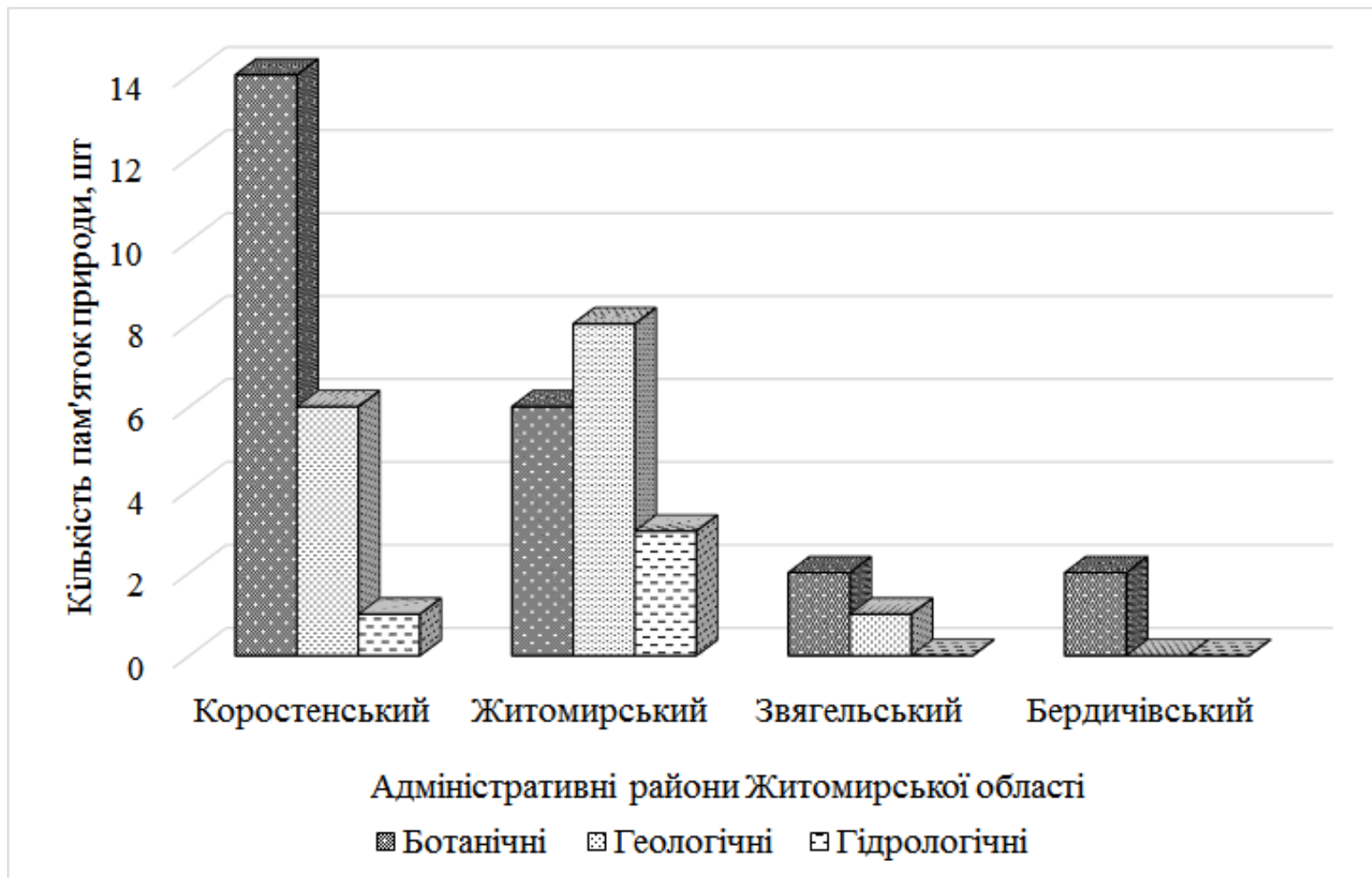
Динаміка природно-заповідного фонду Житомирської області

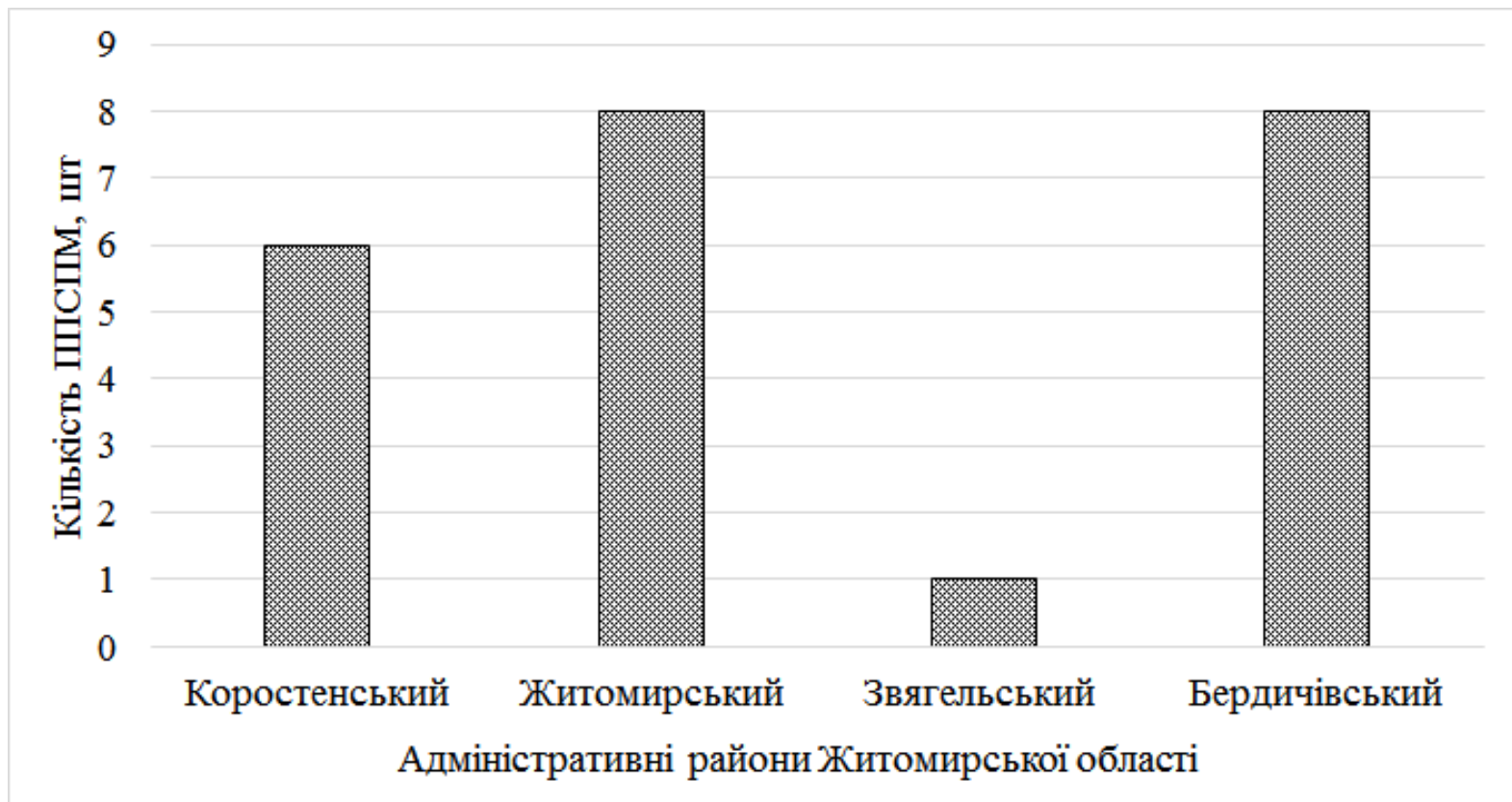
Розподіл територій природно-заповідного фонду адміністративними районами Житомирської області за кількістю та показником заповідності

Розподіл різних типів заказників за адміністративними районами
Житомирської області

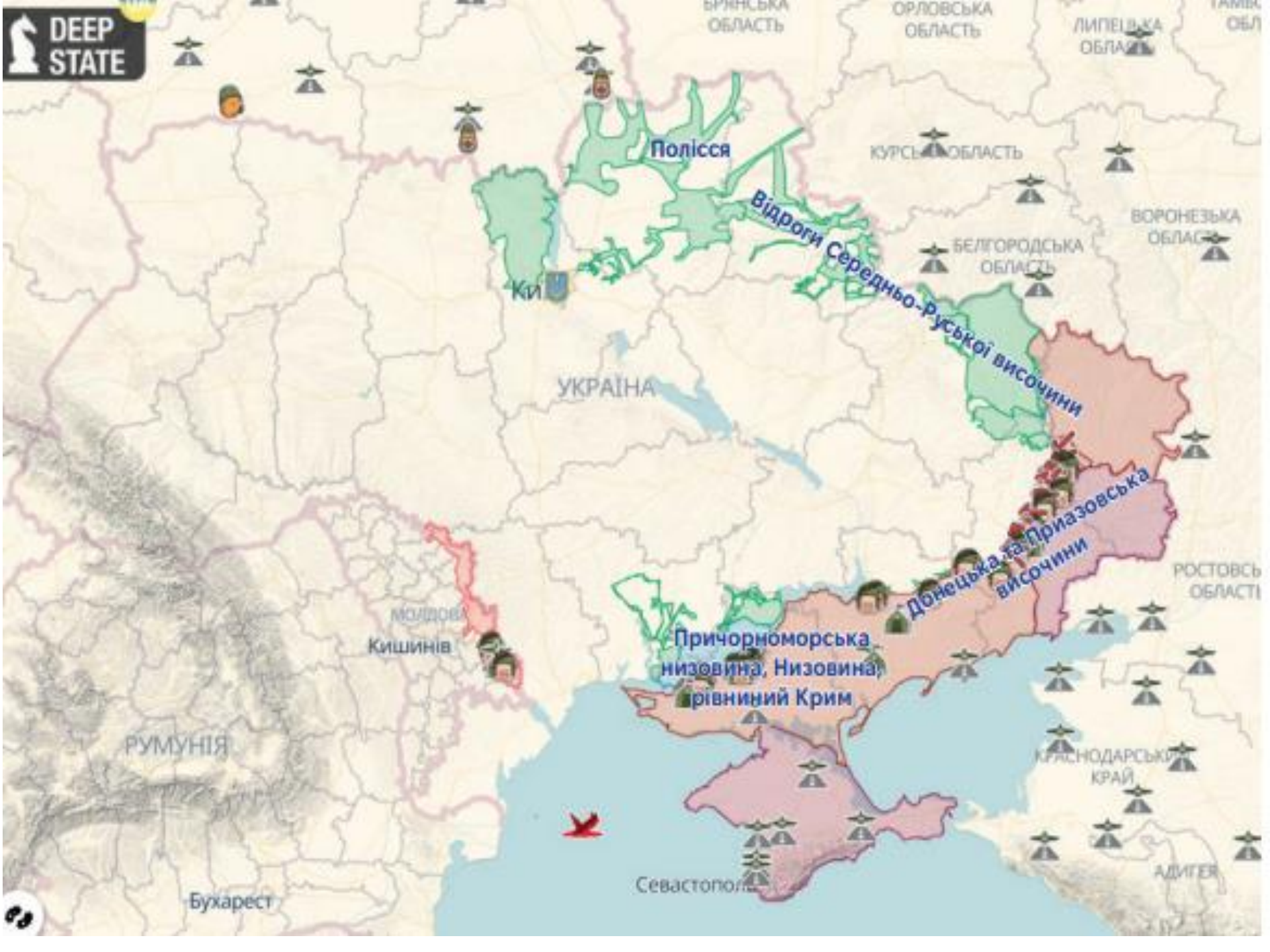

Розподіл пам'яток природи за типами в адміністративних районах Житомирської області

Розподіл парків-пам'яток садово-паркового мистецтва по адміністративним районам Житомирської області

**ЗАГРОЗИ
дикій природі та
природоохоронним
територіям України в ході
російської
збройної агресії**

Полісся

Відроги Середньо-Руської височини

Донецька та Придзівська височини

Причорноморська низовина, Низовина, рівнинний Крим

УКРАЇНА

Київ

Кишинів

РУМУНІЯ

Бухарест

Севастополь

КРАСНОДАРСЬКИЙ КРАЙ

АДИГЕЯ

КУРСЬКА ОБЛАСТЬ

БЕЛГОРОДСЬКА ОБЛАСТЬ

ВОРОНЕЖЬКА ОБЛАСТЬ

РОСТОВСЬКА ОБЛАСТЬ

БРЯНСЬКА ОБЛАСТЬ

ОРЛОВСЬКА ОБЛАСТЬ

ЛИПЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

ТАМБОВСЬКА ОБЛАСТЬ

МОЛДОВА

Бухарест

Бойові дії відбувалися в лютому-квітні, обстріли тривають в прикордонній смузі. Основні впливи бойових дій на природні комплекси **Полісся**:

- ✓ пошкодження дерев від вибухів;
- ✓ пошкодження нагрунтового покриву та трав'янистих рослин;
- ✓ турбування тварин, зокрема і в період тиші;
- ✓ шкода природоохоронним територіям;
- ✓ лісові пожежі.

Бойові дії відбувалися в лютому-квітні, а пізніше - в південній частині. Основні впливи бойових дій на природні комплекси **Відроги Середньо-Руської височини:**

- ✓ пошкодження дерев від вибухів та внаслідок будівництва фортифікаційних споруд;
- ✓ пошкодження нагрунтового покриву та трав'янистих рослин;
- ✓ турбування тварин, зокрема і в період тиші;
- ✓ шкода природоохоронним територіям;
- ✓ лісові пожежі лише в соснових насадженнях на пісках біля річок.

Бойові дії тривають з 2014 року. Основні впливи бойових дій на природні комплекси **Донецька та Приазовська височини:**

- ✓ пошкодження дерев від вибухів та внаслідок будівництва фортифікаційних споруд;
- ✓ пошкодження нагрунтового покриву та трав'янистих рослин;
- ✓ турбування тварин, зокрема і в період тиші, знищення оселищ;
- ✓ шкода природоохоронним територіям;
- ✓ пожежі в лісах та інших екосистемах.

Воєнні дії на сході тривають з 2014 р., а по всій території - з лютого 2022 р. Основні впливи бойових дій на природні комплекси

Причорноморська низовина:

- ✓ пошкодження дерев від вибухів та внаслідок будівництва фортифікаційних споруд;
- ✓ пошкодження нагрунтового покриву та трав'янистих рослин;
- ✓ турбування тварин, зокрема і в період тиші, знищення оселищ;
- ✓ шкода природоохоронним територіям;
- ✓ пожежі в лісах та інших екосистемах.

Перш, ніж перейти безпосередньо до лісів, розглянемо основні екосистеми в Україні, які постраждали від бойових дій:

- ✓ водні та прибережні екосистеми залежать від рівня води, страждають від витоптування;
- ✓ болота – це перезволожені землі з торфом, залежать від рівня води, осушені болота легко займаються;
- ✓ луки – це достатньо забезпечені вологою трав'яні екосистеми, найстрашніше для них - оранка та заростання лісом;
- ✓ степи – в літню пору в цих трав'яних екосистемах відчувається брак вологи, значна частина рослин висихає; оранка у степах особливо небезпечна, бо рослини втрачають запасні речовини в підземних органах;
- ✓ солончаки – засолені землі на півдні, вкриті специфічною дрібною рослинністю, довго відновлюються після порушень

Внаслідок рос.збройної агресії можлива така шкода природно-заповідному фонду:

- ✓ пошкодження дерев, кущів, ліан, саджанців, молоді порослі;
- ✓ знищення / загибель тварин, пошкодження або знищення їхніх жител, колоній чи інших місць перебування і розмноження. У цьому випадку необхідно правильно ідентифікувати вид тварин;
- ✓ пошкодження об'єктів неживої природи на цих територіях (печер, особливих форм рельєфу, унікальних природних утворень - скель, каменів, водоспадів тощо);
- ✓ проїзд важкої транспортної техніки;
- ✓ знищення трав'янистих рослин, лісової підстилки, другорядних лісових ресурсів (наприклад, ягідників);
- ✓ інші пошкодження і порушення природних комплексів на цих територіях;
- ✓ додатково, оцінюється шкода земельним та водним ресурсам на території природно-заповідному фонду (якщо таку виявлено). Про таку шкоду мова йшла на попередніх заняттях.

